

Пол Вирилио

ИНФОРМАТИЧКА
БОМБА

СВЕТОВИ

II

Тоталитаризација или глобализација? Како не поставити себи питање о томе шта значи данас толико често понављан и употребљаван израз МОНДИЈАЛИЗАЦИЈА? Да ли се ради о речи намењеној да обнови реч ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАМ, који је био сувише обележен комунизмом, или пак, како се данас често тврди, о упућивању на капитализам са јединственим тржиштем?

И у једном као и у другом случају, далеко смо од истине. После „краја Историје” који је пре неколико година прерано најавио Франсис Фукојама,² оно што се овде показује је привлачност „краја простора” једне мале планете која лебди у електронском етеру наших савремених средстава за телекомуникацију.

Наиме, не заборавимо, *крај је ѓраница* (Аристотел) и савршено испуњење, коначни закључак.

Време ограниченог света се завршава, и са одсуством астронома или геофизичара нећемо ништа разумети у тој изненадној „мондијализацији Историје” уколико се не вратимо физици и реалности тренутка.

² *Крај историје*, Фламарион, 1992.

Тврдити, као што је данас случај, да израз МОН-ДИЈАЛИЗАМ објашњава успех слободног предузетништва над тоталитарним колективизмом, значи не разумети садашњи тренутак нестанка временских разлика и непрестани *feed-back*, судар индустријских или постиндустријских активности.

Како представити информациону мутацију ако останемо при идеолошком приступу, док би у ствари хитно требало поново покренути геостратешки приступ како бисмо открили сву ширину тог феномена? И то, да бисмо се вратили Земљи, не у значењу старог плодног тла, већ у значењу једине небеске звезде на којој живимо... Вратити се свету, његовим димензијама и њиховом скорашњем нестанку у убрзању, не Историје (која је управо, са локалним временом, изгубила своју конкретну базу), него убрзању саме реалности, са новим значењем светског времена чија тренутност коначно брише реалност временских разлика, оних географских међупростора који су још јуче организовали политику нација и њихових коалиција, и чији је „хладни рат” имао велики значај у доба политике блокова Исток-Запад.

„Физика” и „метафизика” су, још од старог Аристотела, два овештала и веома позната филозофска израза, али шта рећи о *геофизичи* и *метагеофизичи*? Сумња постоји у значењу ове последње речи, док реалност чињеница не престаје да показује губитак географског темеља континента, у корист *шелеконтинента* светске комуникације која је постала квазитренутна...

После екстремног политичког утицаја геофизике земљине кугле везане за историју друштва која су

била мање раздвојена националним границама него роковима испоруке и удаљеностима у комуникацији, недавно се јавио трансполитички утицај оне врсте *метафизике* која нам приказује кибернетичку ИНТЕР-АКТИВНОСТ савременог света крајем века.

Пошто свако присуство није присуство на даљину, ТЕЛЕПРИСУСТВО ере мондијализације размене могло би да се уведе само на огромној удаљености. Удаљености која сеже до антипода на земљиној кугли, са једне на другу страну постојеће реалности, али метагеофизичке реалности која строго уређује телеконтиненте *виртуелне реалности*, која присваја главне садржаје економских активности нација и, према томе, дезинтегрише културе које су прецизно смештене у простору физике глобуса.

Уместо „крају Историје”, присуствујемо дакле крају географије. Тамо где су се древне временске разлике, одговарајуће удаљености између различитих народа, стварале све до револуције у транспорту током прошлог века, у доба револуције у везама које је у току, непрестани *feed-back* људских активности ствара невидљиву претњу несрећним исходом такве опште интерактивности, чији би симптом могао да буде берзански крах.

Једна посебно важна анегдота илустроваће ове речи: недавно, или боље рећи, почетком деведесетих година, Пентагон процењује да *геоспиритогеија изврће Земљину куљу као рукавицу!*

У ствари, за америчке војне стручњаке, ГЛОБАЛНО је *унутрашњост* ограниченог света, чији сам крај поставља многобројне логистичке проблеме. А ЛО-

